



דברי חיזוק ומוסר מלוקטים משיעוריו של מורנו ורבנו הרב בניהו שמואלי שליט"א לפרשת תזריע מצורע

מלכת השתיקה - בספר הקדוש 'ראשית חכמה', בשער אהבה פרק ו', כתב החסיד הרב לפידות שהעיד לרבנו האר"י, שהוא ראה בחלום את החסיד החכם ר' יהודה בר שושן- 'ראיתי אותו בחלום כאן בגליל העליון, וראיתי שכל פניו מאירות כחמה, וכל שער ושער מזקנו היה מאיר כאבוקה. שאלתי אותו איך זכה לזה? ענה לי שבשביל מעלת השתיקה שהייתה לו, שמימיו לא שח שיחה בטילה'. רואים מכאן, ש'לא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה'. השתיקה של האדם אומרת הרבה. האדם ניצול מהרבה דברים כשהוא שותק. אף פעם מי ששותק לא הפסיד. אומר התנא 'לא מצאתי לגוף, טוב משתיקה', 'לגוף, הכוונה לענייני הגוף. 'אמר ר' יצחק, מאי דכתיב 'האומנם אלם צדק תדברון, מישרים תשפטו בני אדם?', 'האומנם' - אומנות יפה היא השתיקה. אך, 'צדק' - כלומר דברי תורה, 'תדברון'. מה אומנותו של אדם בעולם הזה?, ישים עצמו כאילם. יכול גם בדברי תורה?, 'צדק תדברון'. יכול יגיס דעתו?, 'מישרים תשפטו בני אדם'.

אותו הדבר אומר שלמה המלך 'אל תבהל על פיך, ולבך לא ימהר להוציא דבר לפני האלוהים, כי האלוהים בשמיים ואתה על הארץ. על כן יהיו דבריך מעטים'. כך אמר שלמה המלך. מפני שהאלוהים בשמים, אזי אדרבא, זה מורה על סילוק השגחה כביכול. אלא, 'המשפילי לראות בשמיים ובארץ'. אמרו רבותינו, כל זמן שאפילו חלש שבחלשים נמצא למעלה, הוא נוצח את הגיבורים שלמטה. אך כשהוא למטה, ולמעלה נמצא גיבור שביבורים, על אחת כמה וכמה. אם כן, מי למעלה? מי ששותק. ומי למטה? מי שמדבר.

אמר ר' יהושע בן לוי 'מילה בסלע, משתוקא בתרין' - כלומר, אם תרצה לקנות את הדיבור ב'סלע' (סוג מטבע), את השתיקה תצטרך לקנות בשני 'סלעים'.

'שמעון בנו אומר - כל ימי גדלתי בין החכמים, ולא מצאתי לגוף, טוב משתיקה'. אפילו שהדיבור שווה משהו, שווה 'סלע', השתיקה שווה יותר. בדיבור שהוא אסור, דברים בטלים וכו', וודאי אין מה לומר שזה אסור. אלא מדובר כאן על דיבור 'מותר'. ואומרים לנו רבותינו, שכמה שיותר ימעט האדם בדיבור, זה עוד יותר טוב.

בדרך דרש אמרו רבותינו - 'מילה בסלע, משתוקא בתרין', שאם משה רבינו היה מדבר אל הסלע, והיה אומר 'מילה' לסלע, אז אֶלֶד ומיד לא היה מתנבאים שמשה מת ויהושע מכניס את ישראל לא"י, וזהו כוונת 'משתוקא בתרין'.

כותב היעב"ץ, שאדם שהוא חסר, הוא מדבר הרבה. אדם שהוא מלא, הוא לא מדבר. וזה שאמרו רבותינו 'איסתרא בלגיןא, קיש קיש קריא', כלומר, אם יש 'פרוטה' אחת בקופה, זה מרעיש הרבה. אך אם הקופה מלאה במטבעות, זה לא ירעיש. **אומר התנא 'סייג לחוכמה, שתיקה'**. מה הפירוש? אלא, כמו שמעשרות זה סייג לעושר, וכדי להשיג עושר צריך לעשר את הממון, 'עשר תעשר', עשר בשביל שתתעשר. אותו הדבר בשאר הסייגים, ואי אפשר לאדם להשיג חוכמה, אלא רק ע"י מידת השתיקה. תלמיד חכם שמדבר דבר בטלה, יוצא כנגד זה דברי תורה ממנו.

יהודי אחד היו לו שלוש בנות שלא התחתנו, כי לכל אחת מהן הייתה בעיה כלשהיא. האבא הלך לאיזה שדכן ואמר לו שהבנות כבר מבוגרות, 'בבקשה תביא לי חתנים ואני אתן לך הרבה כסף'. אמר השדכן שהוא יחפש חתנים, אך תחילה הוא רוצה לשמוע על הבעיות של כל אחת מהבנות. אמר האבא 'בת אחת עצלה ולא אוהבת לעשות כלום, לא לכבס, לא לבשל, מי ייקח אותה??!!'. אמר השדכן 'אתה צריך בחור עשיר שיש לו הרבה משרתים, והיא לא תצטרך לעשות כלום'. הבת השנייה יש לה בעיה שהיא כל הזמן גונבת. אמר לו השדכן 'אני אתן לה עשיר אחד שיש לו מפתחות של אוצר וכל מה שהיא רוצה יהיה לה'. השלישית, כל הזמן מדברת לשון הרע. אמר השדכן 'גם אותה נחתן. ניתן לה אחד סבלן שלא אכפת לו מה היא מדברת, והכל יסתדר'. ובאמת השדכן הביא שני בחורים עשירים. הראשון הביא לאשתו משרתים, והיא לא הייתה צריכה לעשות כלום. השני נתן לה את המפתח של האוצר, כך שלא היה לה צורך לגנוב. השלישי כאמור שמע בסבלנות את כל הלשון הרע שהיא דיברה.

האבא רצה לאחר תקופה לראות מה שלום בנותיו. הלך לראשונה והיא אמרה שהיא זכתה ויש לה חיים טובים, בעלה הוא אדם טוב ונותן לה הרבה משרתים והיא לא צריכה לעשות כלום. הלך אצל השנייה שהייתה פעם גונבת, וראה שהיא גם כן מאושרת, המפתחות של האוצר בידיה והכל בסדר. הלך האבא אצל השלישית, והיא התחילה מיד לספר לאביה 'לשון הרע' על כולם - על בעלה, על חמיה, ושבועלה עושה לה צרות וממרר לה את החיים. אמרה לאביה 'אם אתה לא מאמין, אז בוא ותתחבא בתוך הארון ותראה מה הוא עושה כשהוא מגיע הביתה'. האבא המסכן האמין לדבריה והתחבא בתוך הארון. נכנס הבעל הביתה, והבת התחילה לצעוק 'מה, אתה רוצה להרביץ לי? .. האבא שמע את הצעקות, ופחד שהוא רוצה להרוג את ביתו. יצא האבא, שלף סכין והרג את חתנו, הילדים של החתן ראו שאבא שלהם נהרג, הלכו והרגו את הסבא. כשהיא ראתה מה שקרה, היא הרגה את עצמה. כל זה קרה בגלל לשון הרע. אדם לא יכול לדעת את ההשלכות של דיבור לשון הרע עד היכן זה מגיע.

מלכת השתיקה - ר' חייקל מילצקי מספר בסוף חיו באחד מ'שבע ברכות' של הנכדים שלו את 'סיפור חייו' - הוא היה לומד בישיבת 'כנסת ישראל' ב'סלובודקה'. באחד מלילות החורף הקרים בליל שישי, הוא ועוד חמישה חברים עשו 'משמר' וישבו ללמוד במשך הלילה בחשק גדול. לפתע הגיע עגלון אחד ואמר להם שהוא נתקע עם הסוס שלו בתוך בוך קילומטר מכאן, ואי אפשר להוציא את הסוס מהביצה, ויש קור גדול בחוץ והוא מפחד שהסוס שלו יקפא למוות, וזה הפרנסה שלו. וגם אין לו מה לאכול, וביקש שיבואו לעזרתו. הם

דנו ביניהם אם כדאי לבטל תורה בשביל להציל לו את הסוס ולעשות בכך גמילות חסדים, או ש'תלמוד תורה כנגד כולם?', מצד שני, אולי זה מצווה שאי אפשר שיעשה ע"י אחרים כי אין פה מי שיעשה זאת. לבסוף החליטו שהם פטורים. מספר ר' חייקל שדעתו הייתה נוטה ללכת לעזור, אך החברים שלו אמרו 'לא', והוא שמע להם. העגלון הלך לנסות שוב בכוחות עצמו. באותו הזמן היה גר בעיירה יהודי אחד שקראו לו 'יצחק' שהיה יחיד טוב, וקראו לו כך כי כל מי שהיה צריך עזרה, למשל לשאת משאות וכו', היה בא ועוזר, ובתמורה היו נותנים לו 'משקה' כדי להפיג את הקור העז, ומעט כסף, וזה היה מספיק לו. באותו זמן הוא ישן ליד התנור בבית המדרש ושמע את השיחה בין הבחורים, ומיד קם והתחיל לצעוק 'מה אתם עושים?', אתם חייבים ללכת. זו מצווה עוברת. אמרו לו 'מה אתה מתערב בדברים שלא שייכים לך?', נהיית פוסק?, תלך לעסקים שלך!. אמר להם 'אתם לא רציתם ללכת ברגליים לגמול חסד, יבוא יום, שעם רגליכם לא תוכלו ללכת יותר...' פנה לאחד מהם ואמר 'פלוני', לא יוציא שנתו. פנה לשני 'פלוני' יצא מדעתו וישתגע. ואתה ר' חייקל, ייקטעו לך הרגליים שלך. נדהמו הבחורים ששמעו את הקללות האלה פורחות באוויר ביהכ"ס מהלב הטהור של ר' יצחק, ובאו לידי החלטה ללכת. אך כשהגיעו לשם, הסוס כבר קפא והתפגר. באמת כך היה- אחד השתגע, והשני מת. מי נשאר?, חייקל מילצקי. יום אחד הגיע יצחק ואמר לחייקל 'אני יודע שאתה טוב ותלמיד חכם ולומד טוב. יש לי בקשה ממך, ואמר שהיום בלילה בשעת חצות לילה הגיע זמן הסתלקותו מן העולם, והוא אדם ערירי וביקש מחייקל שיהיה איתו בזמן הזה. ענה לו 'למה אתה חושב כך?', אתה עדיין חסון וחזק. למה אתה חושב מחשבות כאלה?'. אמר לו 'אתה רוצה לשמוע לי?', אני מבקש ממך, תבוא תעשה חסד. שאל אותו איפה הוא גר?, והסביר לו שהוא גר באיזה בִּקְתָה קטנה מרוחקת. ביקש ממנו לבוא ב'חצות'. ר' חייקל הגיע כבר בשעה עשר כי הבין שיש דברים בגו ונראה שהוא בן אדם צדיק. נכנס לחדר והיה שם נר דולק. אמר לו ר' יצחק, שהנר יש לו לדלוק עוד שעתיים, וברגע שייגמר הנר, גם הוא נוסע לחי' עולם הבא. ביקש ממנו שיבטל את מה שאמר בזמנו שייקטעו לו הרגליים. ענה לו שאי אפשר לבטל כי כבר נגזרה הגזירה. השאיר לו צוואה ואמר שאנשי העיירה לא מכירים אותו, ולכן ביקש שילך 'לחברא קדישא' ויאמר להם שהוא רוצה להיקבר בבית הקברות העתיק ליד הרב שהיה פה. ואם לא יקבלו את הדבר, שיראה להם את הכתבים שלו שנמצאים כאן בחדר, ואז הם יסכימו. ובאמת הוא נפטר, והאיש רץ 'לחברא קדישא', והם התנגדו בתחילה, אך לאחר מכן הלכו ובדקו שבאמת יש מקום ליד הרב שקבור שם בבית הקברות העתיק, ומיד בלי שהיות עשו הלוויה וקברו אותו שם. לאחר מכן ראו את הכתבים שלו שהכל היה 'סתרי תורה' אדירים. והעיקר, שלא נפל מדבריו של ר' יצחק דבר. הוא אמר להם 'ואהבת לרעך כמוך, תעשו את החסד הזה עם העגלון', ואכן, לפני שנפטר ר' חייקל היה קטוע לו כבר רגל אחת, ואז קטעו לו עוד רגל.

מספרים על רב חייקל שבזמן 'מלחמת העולם הראשונה' ר' חייקל מצא איזה יהודי הרוג, ולקח אותו לקבר ישראל לבדו. לאחר מכן חלה ר' חייקל שלוש פעמים והגיע עד 'שערי מוות'. אותו חייל ההרוג בא אליו בחלום ואמר לו 'אל בהלה, אני אותו ההרוג שהבאת אותי לקבר ישראל, מכיר לך טובה ואני עומד בשמיים כמליץ ישר' לפעול שאתה תינצל מהמוות'. באחת מאותם שלושה פעמים, בא אליו החייל בחלום ואומר 'תבדוק תחת הכרית שבראש שלך, יש שם צנצנת תרופה. קח ממנה, ואתה תבריא עכשיו'. בבוקר הקיץ ר' חייקל מהשינה שלו והוא רואה צנצנת תרופה, ובזה הוא ניצל ממוות. חמיו של רב חייקל נהרג בשואה. ואיך ידעו מתי הוא נהרג?, בא אליו חמיו בחלום ואמר לו שהוא נהרג בשואה ביום ה'כיפורים', ולכן הוא מבקש אותו שיתפלל במשך השנה לעילוי נשמתו.

פ'תורה' היא תפיסה לכל הפניות - עכשיו עם ישראל מגיע לעונת הקיץ, ואתם יודעים שה'קיש' זה לא דבר פשוט ולכן צריך להתחזק חזק בתורה הקדושה בעזרת השם. בקיץ הלילות קצרות מאוד והיום ארוך והחום גדול מאוד, ולפעמים נופלת על האדם עייפות, עצלות ותרדמה, והחום מתיש אותו ואין כוח ללמוד לפעמים. אומנם לומדים, אבל לא כמו שצריך. לכן צריך להתחזק בתורה ולא לתת כוח ליצר הרע לשלוט עלינו. 'מעט שינות, מעט תנומות', ככה זה האדם. ב'תורה' אין 'חופש', והשמחה הכי גדולה היא למי שעוסק בתורה יומם ולילה. לא משנה אם יש מזגן, אין מזגן, בכל התנאים- בחום, בשרב, מה שלא יהיה, האדם לומד. כשאדם אוהב איזה דבר, אזי לא משנה לו כלום. תארו לכם שיגידו לו לאדם 'תִּשָּׁב כל היום ותתנדנד.. כמה תקבל בתמורה? כל יום תקבל 100,000 דולר.. למה לא? הוא יִשָּׁב ויתנדנד כמה שהוא יכול אם יקבל כל יום 100,000 דולר. הוא יִשָּׁב גם בשיא החום כדי לקבל כל יום 100,000 דולר. לכן צריך האדם לעשות כל מה שהוא יכול כדי שיזכה בעזרת השם לתורה. כי בלי שאדם זוכה לתורה זה לא 'בן אדם' וזה לא שווה כלום. העיקר זה מי שהוא 'תלמיד חכם', ואין קץ למעלתו. ולכן, 'נפש עֵמֶל, עֵמֶל הוא'. אם אדם רודף אחרי התורה, התורה באה אליו. מי שלומד בסתר, התורה מכריזה עליו בגלוי. לפעמים בא על האדם איזה ייסורים. איך יתגבר על זה? על ידי התורה. כי על ידי התורה יוצאים מכל הבעיות.

אל הגאון רבי אברהם גנחובסקי נכנס איזה בחור שצריך חיזוק, והרב מספר לו שהיה מלך אחד שהיה צמא מאד. ביקש מהיהודי שיביא לו 'משקה'. הלך וסחט לו כוס מיץ משובח וקר כמו שהמלך אוהב. הביא לו את זה בכוס מפוארת וגם צלחת עשויה מעץ עם מרגליות. בדרך הילוכו, היה שם בור והצלחת היקרה נפלה לבור. בכל זאת הביא את השתייה למלך, אך המלך ראה אותו שהוא עצוב. שאל המלך 'למה אתה עצוב?', ענה שהוא עצוב על הצלחת היקרה שנפלה לבור והוא לא יודע איך להוציא את זה עכשיו. חשבו היועצים לחפור את הבור שהיה יותר גדול ואז יוכלו להיכנס בפנים. אך אחרים אמרו שעלולה להיות מפולת, ואז הצלחת תלך לאיבוד. אחד אחר הציע לחפור ממקום אחר ולנסות להגיע לצלחת. אך כל מה שניסו, לא הצליחו. אמר היהודי, שהוא יקרא לרַב. בא הרב וראה את הבור, וביקש שיביאו לו דלי מים והתחיל למלאות את הבור, וביקש עוד ועוד דליים, ולאט לאט התחילה הצלחת לצוף, עד שלבסוף צפה עד למעלה, ולקחו את הצלחת. לומדים מכאן שאין מים אלא תורה, השלך עצמך לבית המדרש, תלך ותעמול בתורה, ואז כל הייסורים וכל הבעיות בְּדִלִים מהבן אדם.

ר' חיים שמואלוביץ היה ראש ישיבת 'מיר', והוא אמר דבר פלא פלאות- כשעלה משה רבנו להביא את התורה, באו מלאכי השרת ואמרו לפני הקדוש ברוך הוא- 'חמדה גנוזה תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם, ואתה מבקש ליתנה לבשר ודם?'. מה פירוש תתקע"ד דורות?. אלא אומרים רבותינו, שהקדוש ברוך הוא היה בונה עולמות ומחריבן במשך תתקע"ד דורות, כלומר במשך תשע מאות שבעים וארבע דורות ניסה וניסה. בכל זאת לא התיימש הקדוש ברוך הוא ולא אמר שאם זה לא מצליח אז הוא לא בורא כבר את העולם. אותו הדבר, לא יגיד האדם- 'אני ניסיתי ללמוד, אך לא הולך לי'. אלא יסתכל איך הקדוש ברוך הוא, מי שאמר והיה העולם היה בונה עולמות ומחריבן. מזה ייקח האדם מוסר, שאין ייאוש בעולם. לפעמים בא לאדם איזה ייסורים ובעיות. איך פותרים אותן?. אדם צריך לדעת, שכל הבעיות נפתרות כשאדם לומד תורה. מי שמקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, וכל הבעיות נפתרות.

ה'פסח' על שם ש'פסח' הקדוש ברוך הוא על בתי בני ישראל בנוגפו את מצרים. 'חג הסוכות' על שם ש'בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים'. אבל 'שבועות' יוצאת דופן, כי המאורע שהיה בו זה 'מתן תורה'. אם כן למה נקראת 'שבועות?', אלא נקראת כך בגלל שבע ה'שבועות' שאנחנו סופרים את ה'עומר'. מה העניין בזה?, אלא, ההוראה בזה, ללמד אותנו שבחג 'משתקפת' כל העבודה שלנו שעשינו בשבעה השבועות שבין 'פסח' ל'עצרת'. כמו שהמראה משקפת את מה שנמצא כנגדה, גם החג

משקף את עבודת האדם מה שהכין בשבעה השבועות הללו. ולכן זה נקרא 'שבועות'. לפי מה שעשית בכל השבעה שבועות, ככה אתה תקבל עכשיו את התורה. הכל כפי שיעור העמל והיגיעה שאתה עמלת בשבועות הללו, כך יזכה האדם להשפעה הרוחנית של 'קבלת התורה'.

מסופר על מלך אחד שבנה לו ארמון. הוא רצה לעשות חדר אורחים הכי מפואר שיכול להיות. הביא ארבעה אומנים שהם הכי טובים בעולם. כל אחד מהציירים הללו לקח קיר אחד בחדר האורחים כדי לצייר עליו ציורים מרהיבים. שלושה מהאומנים עבדו במרץ רב, ואילו הרביעי לא עבד. שאלו אותו מה הסיבה לכך? אמר להם שימתינו בסבלנות וייראו שהוא יודע לעשות הכי יפה. בסוף, אחרי שהשלושה סיימו לעבוד, הרביעי הביא ראי דק והדביק אותו על הקיר, והראי הזה משקף את כל השלוש קירות, והמחזה היה מרהיב. הגיע זמן התשלום. המלך הביא לשלושה מהציירים שק של זהב, כאשר השק היה שקוף ורואים את הזהב הנוצץ שבתוך השק, ואילו לרביעי לא הביא שק זהב כמו לכולם, אלא אמר לו 'אתה תיקח ראי שישתקפו עליו השקי זהב שקיבלו השלושה האחרים, כמו הראי ששמת על הקיר...'. זה בא ללמד אותנו מוסר גדול. אדם שלא יעמול, הוא לא יקבל. עבודת השם בלי יגיעה לא תיתכן. אין קיצורי דרכים. וגם, לא מספיק שאדם לומד הרבה תורה ויהיה תלמיד חכם. אלא צריך גם כן 'מידות'.

שפכי כמים ליבך - אומר דוד המלך ע"ה ב'תהילים' - 'שפכי כמים ליבך נוכח פני השם'. אומר האלשיך הקדוש-למה אמר דוד המלך 'שפכי כמים ליבך' מה רוצה ללמד אותנו בזה דוד המלך עליו השלום? ולמה לא משקה אחר, כגון חלב, יין או שמן? למה דווקא כמו מים? אלא אומר 'האלשיך הקדוש', כששופכים יין מכלי לכלי, נשאר מעט יין בכלי. כך גם כששופכים חלב, תמיד נדבק בדפנות של הכלי מהמשקה הזה. אך אם מוריקים מים מכלי לכלי, לא יישאר שום דבר בכלי הריק. לכן אומר הפסוק, כשאתה מתפלל ומבקש מהקדוש ברוך הוא, שאתה רוצה גאולה ואתה רוצה ישועה, תהיה כמו ה'מים'. לא תבטח גם במישהו אחר, אולי הוא יוכל לעזור לך ולהועיל לך. התפילה צריכה להיות **אך ורק** לקדוש ברוך הוא, מתוך הרגשה שאין מי שיושיע אותך חוץ ממנו יתברך. וישפוך כל ליבו לפני הקדוש ברוך הוא. אדם רוצה ישועה, ישפוך כמים ליבו ולא יתייאש, כי אין ייאוש בעולם.

וְאִתָּה נִלְמַדְתָּ תִּפְעִיל הַתַּאֲמָנָה - תמיד צריך האדם לפרגן לחברו. חברו עזר לו, יגיד לו מילה טובה. רואה את חברו, ייתן לו חיור ויאמר לו 'בוקר טוב, מה שלומך?', אפילו שבן אדם קשה לו ולכל אחד יש לפעמים ניסיונות.

מספרים על איזה גגן שנכנס לאיזה חנות ושאל את בעל החנות 'האם אני יכול לעשות אצלך כמה שיחות טלפון?' יש לי איזה חמש עשרה עשרים טלפונים שאני צריך לעשות. אני מוכן לשלם על כך'. אמר בעל החנות, שאם הוא משלם, אז הוא יכול לשוחח. ישב הגגן והתקשר לפי רשימה שהייתה לו, 'לועדי בית' של הבניינים בהם הוא עובד, ושאל 'האם אתם צריכים גגן לבניין?'. בצד השני ענו לו 'לא', יש לנו גגן נפלא ומיוחד'. כך עשה גם לשאר הבניינים, ומכולם קיבל אותה תשובה, שיש להם גגן נפלא. את כל המחזה הזה רואה בעל החנות שריחם על הגגן הזה והציע לו לעבוד אצלו בבניין. ענה הגגן 'אני אגיד לך את האמת? אני הגגן של כל הבניינים שהתקשרתי אליהם. אך אף פעם לא אמרו לי תודה ולא נתנו מילה טובה. לכן, התקשרתי כדי לשמוע מילה טובה על עצמי. בשבילי זה השכר האמיתי'.

עכשיו בימים הללו כותב **הרמב"ם ב'הלכות דעות'** - מצווה על כל אדם לאהוב כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר 'ואהבת לרעך כמוך'. לפי כך אומר הרמב"ם 'צריך לספר בשבחו ולחוס על ממונו כאשר הוא חס על ממון עצמו, וכאשר הוא רוצה כבוד עצמו'. רואים מפה שצריך לספר בשבח חברו ולחפש את המעלות שבו ולשבח אותם. כמו שאתה רוצה הכבוד העצמי שלך ושיראו את המעלות הטובות שברך, ככה צריך לחברך. אם בשביל אתרוג או מצווה מהודרת אתה מתרוצץ להשיג ומשלם ממון רב, למה לא תקיים את המצווה שיש לך פעמים רבות ב'חינים' - 'ואהבתך לרעך כמוך'. כי כל רגע אדם יכול לאהוב את חברו.

היה את רבי ידעיה הפגני, שהיה בזמן ה'גאונים' לפני 800 שנה. הוא אומר - **'הלב, תחייו המילה הטובה כאשר יחיה המטר את האדמה'**. כלומר, כמו שכולם מבינים שהמים נחוצים לאדמה להצמיח את הפירות, כך גם מילה טובה נחוצה לכל אחד, כמו שאומרים 'מים קרים על נפש עייפה'. המילה הטובה גורמת להצמיח באדם עוד יכולות, חשק, ומעלות, ועוד להשתפר. כי הוא אומר "הנה, ברוך השם מעריכים אותי, אוהבים אותי", ואז האדם משתפר.

'שלמה המלך' אומר ב'משלי' כ"ז - 'מִצָּרְף לִכְסָף וְכֹזֵב לְזָהָב, וְאִישׁ כָּפִי מֵהַלָּלוּ'. אם רוצים לבדוק את איכותו של הכסף, לוקחים אותו 'לצורף', וזה נקרא 'מִצָּרְף לִכְסָף'. ואם רוצים לבדוק את איכות הזהב, מכניסים אותו לתוך הכור, וזה 'כֹּזֵב לְזָהָב'. אומר שאותו דבר אם רוצים לבדוק את איכותו של האיש מה טיבו?, תראה איך הוא מהלל ומשבח את הזולת, את חברו. אם תראה אותו איך שהוא מדבר יפה לחברו ומשבח אותו, תדע לך שהוא בן אדם טוב. אבל אם הולך אחרי החסרונות, אז השם יעזרנו.

בנוסף, מי שמונע עצמו מלומר לזולתו מילה טובה, זה נחשב כמו 'גזל' שהוא גוזל אותו. הגמרא אומרת ב'ברכות', שאם האדם ברח את חברו לשלום, וזה לא השיב לו שלום, הוא נקרא 'גזלן', כי הוא בירך אותו לשלום ומצפה לשמוע גם כן 'שלום'. הגמרא מספרת על שרה אמנו, כשהגר שפחתה נהגה בה בקלות ראש, אמרה לאברהם 'חמסי עליך', ופירש רש"י - אתה חומס ממני, כשאתה שומע בזיוני ואתה שותק. לכן אומר היה הרב שק, שרבים אומרים ב'ידידי' - 'חמסנו'. אבל 'חמסנו' לא נוגע אלינו, וכי אנחנו גבנו, גזלנו ממישהו?, אלא צריך לדעת שמי שיכול לעשות לו טובה לחברו, ולא עושה לו טובה, זה נקרא 'חמסן'. מי שמתגאה למשל, מתפאר כנגד חברו ולא מעניק לו את הכבוד הראוי לו, ואת התשומת לב שהוא צריך, זה אוי ואבוי.

יש 'זוהר קדוש' בפרשת 'תזריע' - כמה שאדם צריך לעזור לזולתו ולעודד אותו. כמה עונש קשה בא לבן אדם בגלל שהוא אומר דבר לא טוב, מילה רעה וכו', כך מי שבא לידו מילה טובה לדבר על חברו ויכול לומר אותה ולא אומר, הוא פוגם את אותו 'רוח טובה' כלומר המילה הטובה שיכל לומר, והוא נענש. רבי שלמה זלמן אויירבך, בשביל ללמד ולסבר את האוזן כמה צריך להעריך בעיניו את החלק של האדם בתורה, וכשרואה את חברו ממשיך להתעלות, שישבח את המעלות של חברו ולאהוב את זה, הוא סיפר את מה שהוא שמע מרבי אריה לוי. ר' אריה לוי ו'הלשם' היו מחותנים, כי הנכד של 'הלשם' התחתן עם הבת של ר' אריה לוי, מדובר ברב אלישיב שהתחתן עם הבת של ר' אריה לוי. הוא מספר - כשהגיע לידו ה'בן איש חי' בבגדד הספר 'לשם שבו ואחלמה', שמח שמחה גדולה ובירך עליו 'שהחיינו', ולבש בגדי שבת וערך סעודה מיוחדת לכבוד הספר הקדוש, והדליק נרות על שולחנו. ולא נחה דעתו של הבן איש חי, עד שביקש מהתלמידים בירושלים 'אני מבקש ממכם, תלבשו בגדי 'שבת', תלכו לבית של 'הלשם' ותגידו לו 'תודה' על הספר שכתב!'. כשבעל 'הלשם' סיפר זאת למחותנו רבי אריה לוי, התחיל לבכות ואמר 'אם הייתי יודע שכתבת הספר עושה פעולה כה חשובה, הייתי כותב עוד כרכים!'. כשסיפר את זה רבי שלמה זלמן אויירבך, אמר - ידוע מה שאומרים רבותינו **'וישמע ראובן, ויצילהו מידם'** - אם היה יודע ראובן שיכתבו את זה בתורה, היה טוען את יוסף על כתפו להוליכו אצל אביו. ואילו היה אהרון יודע שיכתבו עליו 'וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בליבו', היה יוצא בתופים ובמחולות לקראת משה!, ואילו היה יודע 'בועז' שהקדוש ברוך הוא כותב עליו **'ויצבט לה קלי'**, היה נותן לה עגלים מפוטמות ומאכילם לרות המואביה.

מִלֵּמַד מִלְּמוֹד מִתּוֹרָה - יש הרבה שלומדים תורה אך לא תמיד זוכרים ומצליחים בלימוד. מה הסגולה לזכור?, צריך ללמוד מוסר.

צריך 'תורה מפוארה בכלי מפואר', גם הכלי שמקבל את התורה צריך להיות כלי נאה וכלי נקי עם יראת שמיים ומידות טובות. אומרים רבותינו- למה הדבר דומה?, לאחד שהמלך קורא לו ואומר לו, "בוא אליי, אני רוצה לתת לך מתנה שאין כמותה, היא יקרה מאוד ובחרתי בך לתת לך את המתנה. רק תביא את הכלי ואני אתן לך". נתאר לעצמנו איזה כלי יביא למלך בשביל לקבל, בטח כלי מזהב, כלי יפה מעוטר בפרחים. חס ושלום אם יביא כלי מלוכלך עם ריח רע, המלך יכעס עליו וגם ייתן לו עונש. כך גם הנמשל- הקדוש ברוך הוא נותן לנו מתנה הכי יקרה בעולם שזה ה'תורה'. והאדם צריך להכין את הכלי הכי מפואר, ושהכלי שלו יהיה מוכן לקבלת התורה. דהיינו שיהיה האדם בעל מידות טובות, ויראת שמיים.

רבותינו אמרו 'כל המפסיק דבר אחד ממשנתו, הרי זה מתחייב בנפשו'. מה פירוש 'דבר אחד'?- הסבירו רבותינו, 'אחד' זה הקדוש ברוך הוא, יחיד ומיוחד. אם אדם מפסיק ממשנתו ב'דבר אחד'- כלומר הוא לומד, אבל לא שם את השכינה נגד עיניו, כלומר בלי יראת שמיים. ואז 'מתחייב בנפשו'. כלומר, כשאדם לומד, צריך שזה יהיה מכל ליבו ובכל נפשו ובכל מאודו, וגם שיהיה כלי לקבל את ה'שכינה'. למשל אדם צריך להיות 'וותרן', ולא יהיה כעסן ולדעת שהכל בא מהקדוש ברוך הוא.

הרב אברהם דב אויירברך ע"ה היה רב של 'טבריה'. אביו היה ר' שלמה זלמן אויירברך ע"ה. הרב דב כשחיתן את בנו, לחתונה הזמינו איזה אחד שיכין את האוכל. הדגים שהכין היו מקולקלים. האנשים יצאו ממורמרים, כי זה המנה היחידה שהייתה באירוע, כי כך זה היה נהוג לפני שישים שבעים שנה. נכנס המחותן של הרב אויירברך לבעל האולם ואמר 'אני לא יודע מה יאמר לך מחותני. יכול להיות שהוא לא יהיה מרוצה ולא ישלם. אני לא רוצה מחלוקת. אהיה וותרן בממוני ואתן לך את כל הכסף. למרות שקבענו להתחלק חצי חצי, אתן לך גם את החוב של הצד השני, העיקר שלא יהיו מחלוקות'. אמר בעל האולם 'כבר הרב אויירברך הקדים אותך ושילם את כל הכסף!..!'. כך מתנהגים גדולי ישראל שרוצים לעשות נחת רוח לבורא עולם, והעיקר שלא יהיו מחלוקות.

הגאון מוילנה היה אוהב תורה וכל היום עוסק בתורה, והיה אוהב ללמוד בספר 'מסילת ישרים' של רבי משה חיים לוצטו, והיה אומר 'אין כמותו בעולם. אם הרחמ"ל היה חי בזמני, הייתי הולך ברגל עד 'איטליה' לקבל את פניו!'.
בספר של 'תולדות השל"ה' מסופר מעשה עם בעל 'מסורת הש"ס' (בגמרא יש בצד 'מסורת הש"ס') שהיו אומרים שהיה גאון הגאונים.

החיד"א כותב עליו שלמד את כל הש"ס 42 פעמים בעיון רב שאין אין כמותו. בזמן בעל 'מסורת הש"ס', היו שם 15 גאוני עולם, וכל יום לומדים סוגיה כל אחד בבית שלו, ובבילילה כולם מתאספים ומפלפלים על אותו סוגיה. מי היה בראשם? בעל 'מסורת הש"ס'. כאשר נפטר בעל 'מסורת הש"ס', אחרי יום יומיים התקבצו החכמים לשבת ביחד בלילה, ורואים לפתע שהגיע בעל 'מסורת הש"ס' מהעולם העליון. התפלאו ואמרו לו 'אתה הלכת לבית עולמך..! אמר להם 'אל תפחדו, אני חוזר לשם.. אבל שלחו אותי מן השמיים לספר לכם מה קרה איתי למעלה. תשמעו, זה דבר מזעזע.. כאשר נשמתו עלתה לגנזי מרומים, עשו לו כבוד כל מלאכי מעלה והעלו אותו ישר לגן עדן', ובחרו לו מקום ליד השל"ה הקדוש. בא השל"ה ואומר 'אני לא מקבל אותו על ידי'. אמרו לו 'למה?', זה גאון הגאונים, הרביץ תורה כל ימיו'. אמר 'נכון. גאון ורב גדול, וצדיק גדול, אבל הוא לא למד עם התלמידים מוסר לפני הלימוד. אני חיברתי 'ספר השל"ה' שזה מוסר חוצב להבות אש. והוא לא לימד מוסר, ולכן לא ישב על ידי!'. בבית דין של מעלה לא התקבלה הטענה של השל"ה, והוא ישב על ידו כי זה המקום שלו. אבל בגלל טענת השל"ה, בעל 'מסורת הש"ס' אמר אני יורד למטה לספר להם שילמדו כולם מוסר לפני הלימוד.

כשהיינו ב'פורת יוסף', כל יום היינו לומדים לפני הלימוד, 'מוסר'. ובכל יום היה נכנס רבי אברהם רפול לכיתה אחרת בסוף ה'זמן' בשעה 12:30, ונותן 'מוסר'. סיפר לנו ראש הישיבה, שבזמנו היה הגבאי של 'פורת יוסף'- רבי ניסים נחום. הוא היה לומד אצל רבי ניסים עד ששהיה המורה שלהם. נכנס רבי ניסים נחום שהיה גבאי ובא לראות והיה בודק איך לומדים. שואל רבי ניסים נחום 'למדתם מוסר?' ענו לו 'לא', אמר 'למה?', ענו 'הרב אומר שאין ספרים'. הוציא מיד כסף ואמר 'לך תקנה עשרה 'חובת הלבבות'. ענה התלמיד 'מחר..! אמר לו היום! עכשיו!..! אין מחר. עכשיו מתחילים ללמוד'.

ראש הישיבה היה מספר על רבי יעקב סופר בעל 'כף החיים' שהיה עושה הכל והספיק הכל, כתב הכל וסייעו לו מן השמיים. כל יום היה קורא שמונה עשר פרקי משנה, והוא גם 'סופר' לפרנסתו, והוא לומד 'עץ חיים' וכותב ספרים, ומה לא עושה, והכל היה מספיק. וארוחה אחת שלו עורכת שעה, כי הכל ב'כוונות', ואיזה 'לשם ייחוד' לפני ארוחה, והולך קודם לנוחיות, עושה 'יודיו' ואוכל בקדושה וטהרה.

הוא היה קונה בדבר כ"דג אחד לכל השבת. הוא ואשתו היו מחלקים אותו לשלוש חלקים- סעודה ראשונה היו אוכלים יחד חלק אחד, סעודה שניה חלק שני וסעודה שלישית חלק שלישי. וה'חמין' שלו היה 'ביצה' שהיה אוכל אותה עם הדג. שבת אחת לא היה לו כסף בכלל. שאלה הרבנית 'מה נעשה?', ענה לה 'נבטח בקב"ה'. ואם לא יהיה אוכל, נאכל לחם', והרב המשיך ללמוד. אשתו אמרה לו 'היא מקבלת עליה כל מה שהוא אומר, וזה קדוש מבחינתה. שלוש שעות לפני כניסת השבת הגיע רבה של י"ם ר' חיים זוננפלד ע"ה אל ר' יעקב חיים סופר לדבר איתו בהלכה. תוך כדי, הוא ביקש ממנו קצת לשאוף 'טבק', וכשלקח מהטבק, הניח חצי לירה זהב בתוך קופסת הטבק, והלך אח"כ לדרוכו. מאוחר יותר, כשרצה ר' יעקב חיים קצת טבק, גילה בפנים את המטבע, והתפלא איך הרב ידע על המצוקה שלהם. אמר לאשתו 'יש לך עכשיו כסף לכמה שבועות שתוכלי לקנות בהם אוכל..!'

פעם ביום האזכרה של אבא שלו, בא לו אביו בחלום ואמר 'למה לא הבאת ברכות?', ענה לו 'אבא, אין לי מה לאכול. מה שעשיתי, לא יכולתי להביא ברכות'. אמר אביו 'מים בנהר אין, כדי שיברכו?..!'

היה אומר ראש הישיבה, שאפשר לכוון לפיו את ה'שעון', כי היה נכנס בדיוק בזמן לבית הכנסת בתחילת התפילה כדי שלא ידבר בבית הכנסת. וכשנגמרה התפילה, היה עולה ל'עזרת נשים' ויש לו שם חדר, ושם הוא יושב כל היום ולומד. הייתה להם אמונה בהשם, לדעת שכל דבר זה בא ממנו 'במקומך יושיבוך', ומה ששלק, שלך, ומה שלא שלך, לא שלך.

מסופר על בעל 'כף החיים' ע"ה שכאשר רצה להוציא לדפוס את ספריו 'כף החיים', לא היה לו כסף לאכול והיה חי בעוני, אז איך ידפיס את הספרים? בבוקר הוא היה מתפלל עם המקובלים, ביניהם ר' שאול דוויק הכהן בביה"כ 'ששכרוף בבאיף' שם היה ישיבת 'רחובות הנהר' ושם היו מתפללים המכוונים ב"ם, ואמר לאחד החברים שלו בשקט שהוא נוסע מחר למצרים, כי הוא רוצה להדפיס את הספר על עשרת חלקיו. ידעו החברים שלו כי הוא אדם שקט, ומי ייתן לו כסף? אמר להם הרב, כי הוא ייסע לת"א, וייקח משם רכבת למצרים, וילך שם לכמה עשירים, ייקח כסף ויחזור.. צחקו עליו החברים ביניהם, שבטח הוא ייסע לת"א ויחזור חזרה לישיבה, הרי איך הוא יודע לנסוע למצרים? הוא יודע לדבר? והיו רואים אותו כצדיק תמים. אך הרב לא שם לב לאף אחד, ובבוקר השכם אחרי התפילה נסע לת"א ועלה על הרכבת והגיע למצרים. בדרך, השם יתברך דאג לו, והביא חלום לעשיר אחד במצרים. והנה, העשיר הזה, אומרים לו בחלום שצריך להגיע רב חשוב מארץ ישראל שרוצה להדפיס את הספרים שלו. ושהעשיר ילך מיד לרציף הרכבת וייתן לרב את כל הכסף שהוא צריך, כדי שהרב לא יצטרך אפילו לרדת מהרכבת, ויוכל מיד לחזור לא"י. העשיר התעורר משנת הצהריים שלו, וחשב לעצמו 'חלומות שווא ידברו', והמשיך לישון. בעל החלומות בא אליו שוב בחלום ואמר 'אל תגיד 'חלומות שווא ידברו', אתה עלול להפסיד הזדמנות של החיים שלך. רץ מיד לרציף הרכבת, ותשאל מי זה ר' יעקב חיים סופר, וקח איתך את פנקס

הצ'קים שלך ושב אתו שם ותן לו את כל הסכום שהוא צריך. העשיר קם ונסע לרכבת ושאל האם יש כאן מישהו בשם ר' יעקב חיים סופר. הרב, שבדיוק הגיע, הצביע שזה הוא. שאל העשיר האם הוא חיבר ספר? הרב ענה שאכן חיבר, ונתן לעשיר לעיין בחלק מהחיבורים שלו. שאל העשיר 'כמה זה עולה?'. אמר הרב את המחיר, והעשיר אמר שייתן לו סכום כפול, וגם נתן לו פרנסה כי אמרו לו בחלום שהרב חי בעוני. אמר העשיר לרב שאוהבים אותו בשמיים, וסיפר לו על החלום שחלם. הרב לקח את הצ'קים. העשיר הביא לו גם עוגה ושתייה, וביקש שיחזור מיד לארץ, ולא יצטרך לשהות במצרים הטמאה. הרב חזר עם אותה רכבת בחזרה, ובבוקר השכם לפנות בוקר הגיע לת"א, ובא איזה רכב ולקח אותו ל"ם, והספיק להגיע למניין המכונים. ראו אותו ה'מכונים', ואחרי התפילה אמרו אחד לשני בערבית 'ראית? אמרתי לך שילך לת"א ויחזור'. הראה להם הרב את הצ'ק שקיבל במצרים. מיד אמרו לו, שמהשמיים אוהבים אותו. וכך הוא הדפיס את ספר 'כף החיים'. רואים מכאן איך הקדוש ברוך הוא עוזר למי שלומד תורה.

9/11 תאריך - מה האדם יעשה כדי שהוא ילך תמיד בדרך השם ויעבוד את הקדוש ברוך הוא וילמד תורה?, מה שצריך זה 'אמונה'. כי האדם טרוד במהלך חייו במרוץ אחרי הפרנסה וכו'. **בלונה-פארק של הילדים יש 'מערת שדים'**, זוהי מערה חשוכה שאליה נכנסים הילדים בתוך קרונות של רכבת. המערה מלאה בחיות מפחידות, אריות, דובים המשמיעים שאגות ונהמות. לא רק ששומעים, אלא גם רואים את החיות עם העיניים המפחידות. וכל זה בחושך. והילדים פוחדים וצועקים במהלך המסלול. יום אחד, הילדים יצאו החוצה מן המערה, ואחד הילדים בכה. האחראי שאל אותו מדוע הוא בוכה? אמר הילד, שנפלה לו הכיפה בפנים והוא רוצה אותה. אמר לו השומר 'חכה עוד מעט, אני אכנס יחד אתך ונביא את הכיפה'. אמר הילד 'לא! אני יותר לא רוצה להיכנס למערה הזאת, אני מפחד'. השומר אמר לו לא לפחד, תפס לו את היד והכניס אותו למערה, השומר הדליק את האורות, ואז ראה הילד שהדובים לא אמיתיים, כך גם האריות ושאר החיות, הכל בעצם בובות עם עיניים מבריקות ולבושי סמרטוטים. הילד אמר לעצמו 'סתם בכיתי ופחדתי מהם...'. מה היה בעצם ההבדל בין הכניסה הראשונה לכניסה השנייה למערה?? עצם זה שהוא הדליק את האור! הוא ראה ע"י כך את האמת. כשאדם יודע את האמת, אז החיים נעימים יותר. אנחנו פה נמצאים ב'מערת שדים' עם מלא נסיונות, חששות, פחדים. האדם תמיד דואג מה יהיה? והוא משווה את עצמו לפלוני ולאלמוני. אך האמת היא שהכל דמיונות והבל הבלים. רק צריך להתעורר באמונה חזקה בבורא עולם. תדליק את האור במערה שלך, ותראה שהכל הבל הבלים...

ה'סבא מנובהרדוק' מספר שעני אחד גלמוד הלך בדרך ביום 'שבת'. פתאום הוא רואה תיבה ובפנים אוצר שמישהו שכח. יש בפנים מאות אלפי דולרים. אך עכשיו שבת! איך אפשר לקחת את זה? הרי זה 'מוקצה'. העני חושב, ומנסה למצוא פתח והיתר, אולי בגלל הדוחק שלו יהיה מותר באיזה אופן לקחת את זה וכו'. כך הוא מחכך במחשבתו במשך זמן רב, עד שעבר שם איזה אחד ואמר לו 'אתה יודע כמה אנשים עמדו ועברו כאן?? כל השטרות שבתביבה מזויפות... שמע זאת העני, ופתאום כל החלומות של העני פרחו והלכו להם...

בא אדם אחד לרופא. שאל אותו הרופא איפה כואב לך? האיש מצביע על הכתף ומוציא מפיו זעקה של כאב. אח"כ מצביע על הרגל וגם כן צועק מכאב. וכך, איפה שהוא נוגע, הוא צועק מכאבים. הרופא אומר לו 'טיפש אחד! האצבע שלך שבורה... אין לך כלום. פשוט שברת את האצבע...

הדבר תלוי גם בעובדה, איזה משקפיים האדם לובש. אם זה שחור, אז הוא רואה הכל שחור. אם זה צהוב, אז הכל שמח ויפה. הכל זה מעילת העילות וסיבת הסיבות. אין כישלונות, אין בעיות ואין צרות. הקדוש ברוך הוא בטובו זן ומפרנס לכל, ורחמיו על כל מעשיו. עלינו לדעת תמיד, שמסתכלים עלינו מהשמיים לראות האם נעמוד בניסיון. אדם עומד בפתח הבית, מקיש על הדלת, מסתכל מבחוץ ורואה שהעינית שבדלת לבנה. פתאום, העינית בדלת נעשתה שחורה. מישהו מסתכל עליו מהחור של הדלת. גם אצל האדם, כשחושך קצת אצלו, זה סימן שמסתכלים עליו מן השמיים. כשהאדם רואה שהכל הולך חלק והכל לבן, אך פתאום נעשה שחור, עליו לדעת שעכשיו מסתכלים עליו מהשמיים, ועליו להתחזק באמונה וביטחון, והכל יסתדר בע"ה.

כתוב בסוף פרשת שמיני '**להבדיל בין הטמא ובין הטהור, ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל**', וסמוך לו בפרשתנו '**אשה כי תזרע וילדה זכר**'. לימד מורנו ורבנו בישבת 'פורת יוסף' ר' יוסף עדס ע"ה בשם הגר"א, שלכאורה כמו שאמר הפסוק 'להבדיל בין הטמא ובין הטהור', היה צריך להמשיך 'בין החיה אשר לא נאכלת לבין החיה אשר תאכל'. אם כן, מדוע אמר הפסוק 'בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל'? אומר הגר"א 'להבדיל בין הטמא לטהור', זה חוזר על כל הבהמות והחיות. ומה זה 'החיה הנאכלת והחיה אשר לא תאכל'? זה 'היולדת'. הגמרא אומרת במסכת 'ומא', שביום 'כיפור' אסור לאכול, אך אם אישה בהריון הריחה ריח של מאכל, ואם לא ניתן לה, היא עלולה להפיל את הוולד. הגמרא אומרת שצריך ללחוש לה 'יום כיפור היום! אסור לאכול'. הייתה מעוברת שהתרצתה ולא רצתה לאכול. הגמרא אומרת שיצא ממנה ר' יוחנן. אישה אחרת לעומת זאת שגם לחשו לה, אך היא לא שמעה. יצא ממנה שבתאי אצר פירי שהיה רשע. וזה שאומר ה'גאון מוילנא' - 'להבדיל בין הטמא ובין הטהור', הדבר מובן שצריך להבדיל בין מה שמותר לאכול לבין מה שאסור. 'ובין החיה הנאכלת', זו 'היולדת' שמכונה בלשון חז"ל 'חיה' שלחשו לה באוזן, ובכל זאת היא אוכלת מהמאכל, ואכן יצא ממנה שבתאי אצר פירי הרשע, **שהוא הטמא** בעצם, ולכן זה מסתדר עם החלק הראשון של הפסוק שהזכיר בראשונה את ה'טמא'. 'ובין החיה אשר לא תאכל', זוהי יולדת צדקת שיצא ממנה וולד טהור.

את הדרשה הזאת דרש גם חכם עובדיה ב'שאל צדקה'. אחרי השיעור שאלו אותו תלמידיו ששמעו שגם איתו היה מעשה דומה, שהוא נולד ב"ב בתשרי, ואימא שלו הריחה מאכל ביום 'כיפור', ולחשו לה באוזן שהיום 'כיפור' ואסור לאכול, והיא התרצתה ולא אכלה. הרב אישר להם את המעשה הזה, ואמר להם שזה רמוז בפרשה, כאשר כתוב בסוף הפרשה שסך הפסוקים הוא כמניין צ"א, סימן 'עבדיה', ומפטירין 'יוסף', ונהיה 'עבדיה יוסף'.

רואים עוד בפרשה הקודמת איך התורה קודם כל מונה לנו את הבהמות האסורות באכילה, והקדימה התורה וכתבה כל דיני הטומאה בבהמה, בחיה, בעוף, בשקצים, וברמשים. ואחר כך מדברת בפרשה שלנו על טומאה באדם - בזיבה, בצרעת, בנגעי בגדים, נגעי בתים השייכים לאדם. למה התורה הקדימה טומאת בעלי חיים לטומאת נגעי בני אדם? הרי האדם חשוב מהבהמה. רבותינו אמרו במדרש - 'אמר רבי שמלאי - כשם שיצירתו של האדם ב'מעשה בראשית' הייתה אחר בהמה חיה ועוף, אותו דבר דיני טומאות, דיני טומאת בגדיו נִתְפַּרְשׁוּ אחר טומאת בהמה חיה ועוף'. אז באמת צריך לדעת למה בבריאת העולם קודם כל הקדוש ברוך הוא ברא את הבהמות, החיות, את העופות, וכל בעלי החיים נבראו כולל הטמאות שבהם, ולבסוף ברא את האדם. אלא צריך להבין, שהארץ נבראה עם כל מיני 'פסולת'. ולמה הקדוש ברוך הוא עשה כך?, כי הוציא הבורא יתברך את הפסולת בתחילה בבריאת החיות והבהמות הטמאות. ואחר כך הוציא את הבהמות הטהורות, ובסוף בסוף הוציא את המובחר שזה האדם שיכול לקבל בגוף שלו את ה'נפש' ואת כוחות הטהרה. ואז '**ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה**'. כלומר, על ידי הבריאה המתוקנת יכול אדם להיות ל'נפש חיה'. זה פלא פלאות.

כמו שכתוב '**אחור וקדם צרתני**', במחשבה, עלה קודם כל לברוא את האדם שזה 'קדם' שקודם לכל מעשה בראשית. אבל 'אחור' זה

ב'מעשה', כלומר ברא אותו בסוף. האמת היא, שכל מה שיש בעולם, וכל מה שנברא בעולם, העליונים והתחתונים, הכל זה לצורך האדם. כל מה שיש בעולם זה לצורך האדם. איזה אדם? אדם ששומר תורה ומצוות, שהולך בדרך השם. כל בתי החרושת, המפעלים, כבישים, הכל בשביל היהודי שישב ללמוד תורה. התכלית היא שיעסקו בתורה. כל תכלית 'יציאת מצרים' זה 'מתן תורה' ושיעבדו את הקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא רוצה שאת הכל יקבלו עם ישראל מן מוכן. ולכן, קודם כל ברא את כל השאר, ובסוף הביא את האדם. אבל עכשיו בזמן הגאולה יהיה דבר פלא פלאות- הקדוש ברוך הוא יבער את כל אומות העולם. בבריאת העולם קודם כל ברא את אומות העולם, ברא את כל ה'סטרא אחרא'. ועכשיו יבער קודם כל את ה'סטרא אחרא' והטומאה, וישאיר רק את 'חסידי אומות העולם'- שליש מאומות העולם העושים חסד עם ישראל, הקדוש ברוך הוא ישאיר אותם. וכל הערב רב והטומאה הנוראה, יבער אותם. מי שיחזור בתשובה, בבקשה. ומי שלא חוזר בתשובה, זה יהיה בעיה וזה לא פשוט. לכן צריך להתחזק עכשיו כי כבר מתקרבים לך. הנה עכשיו בחודש 'אייר' הקדוש ברוך הוא הוריד שפע לעולם. בחודש 'אייר' התחיל לרדת ה'מן' מהשמיים. בחודש 'אייר' התחילה 'בארה של מרים' לתת מים. והאדם, כיוון שהגוף שלו נברא כמו שלמדנו עכשיו, מהמאכלות שהוא אוכל, והכל נברר ונאכל, וחלק נהפך לדם וזה הולך 'למוח' וכו', לכן צריך שאדם יאכל רק 'כשר', וגם לא הרבה אלא מעט, ובלי תאוות ובלי בעיות וצרות, וצריך שיאכל בקדושה ובטהרה. בפרט שאדם קונה בשר ועופות יבדוק היטב מה ההכשר? מאיפה זה בא? מי השוחטים? סתם ככה יכניס לפה שלו? זה לא פשוט הדבר, זה בעייתי. הוא רוצה להכניס לפה שלו נבלות וטריפות השם יצילנו? צריך מאוד להיזהר. כי מי שנזהר במאכלות אסורות, איזה מעלות יש לו שאין כמותם בעולם. כל חכמי ישראל, הקדושה שלהם זה ע"י שהכינו 'כלי' להיות ראוי לקבלת התורה.

פרשיות 'תזריע טהרות' מלמדות אותנו שהאדם צריך לשמור על הפה כדי להישמר מענייני ה'צרעת'. אומר רבי שמעון בר יוחאי- אלמלא הייתי בבריאת העולם, הייתי אומר לקדוש ברוך הוא שיעשה שתי פיות- אחד שידבר בהם רק 'תורה', ואחד לענייני העולם. מה הכוונה 'ענייני העולם'? אדם שצריך לקנות ב'מכולת', צריך לקנות בגדים, וצריך לדבר בשביל הילדים שלו וכו'. אבל לא חס ושלום 'לשון הרע'. ממשיך ואומר רשב"י- עכשיו שראיתי שאדם קשה להסתדר עם פה אחד, מה היה קורה בעולם עם היה לאדם שתי פיות??

העיקר גם שאדם יחנך את הילדים שלו חזק. 'לבית כנסת' בא איזה 'שטן' אחד והביא לילדים סוכריות... אבל חינוך שם את הילדים שכל דבר שנתנו להם, לשאול אם זה כשר או לא. הלך אחד הילדים לאבא שלו לשאול אם זה כשר. האבא שלו רואה ומתבונן בזה, ומגלה שזה 'נפתלין' ששמים בארון בגדים כדי להרחיק חרקים. האיש הזה צבע להם את זה בצבעים כדי שיחשבו שזה סוכריות. הילד הזה הציל את כל הילדים בזכות הבדיקה של אביו. הילד חינוך אותו לא לאכול סתם אלא צריך לבדוק אם זה זה כשר והאם מותר לאכול.

מס' א' 9/1 - בתורה הוא נקרא 'חודש השני' שהוא שני ל'ניסן' שהוא ראש חודשים. וגם נקרא ב'מלכים'- חודש 'זיו', על שם זיוה של השמש, שבחודש הזה היא בכל זוהרה ומאירה בכל זוהרה, אבל עדיין אינה לווהטת כמו בחודשי הקיץ המאוחרים. וגם כן נקרא 'זיו', שבתרגום המשמעות של זה 'ניצן'- הניצנים נראו בארץ. ולכן עכשיו רואים שהכל מבצבץ וכל הניצנים עדיין ישנם, ואם אדם לא בירך 'ברכת האילנות' שמברכים אותו רק בחודש 'ניסן', יברך ב'אייר' בלי שם ומלכות. מזלו של החודש זה 'שור'- 'שור' אוכל עשב, והחודש הזה הוא האחרון היחיד בחודשי הקיץ בארץ ישראל שהשור מוצא לו אוכל ועשבים בעשבי השדה, כי אחר כך הכל כבר מתייבש. חודש 'אייר' מסוגל לרפואה, כי בחודש הזה התחיל ה'מן' לרדת לעם ישראל וזהו 'לחם אבירים', לחם שאוכלים אותו מלאכי השרת, וזה מונע כל המחלות, וזה מוטבע לדורות, ולכן זה כוח שמסוגל לרפואה בעזרת השם, וזה 'ארוכה ומרפא' וממתיק את כל הדינים. ולכן, 'אייר' זה ראשי תיבות- 'אני השם רופאך', וחודש 'אייר' מסוגל לרפואה. זה גם בגימטריא 'אָרָך' מלשון 'ארוכה ומרפא', וגם 'אריך' שזה 'הכתר העליון' שיורד ממנו שפע. צריך גם לדעת שראש חודש 'אייר' הוא תמיד שני ימים. 'ניסן' הקודם לו, הוא תמיד 30 יום. ולכן חייב להיות ש-א' של ראש חודש 'אייר' זה ל' של ניסן. וימי החודש של 'אייר' עצמו זה רק 29, והוא 'חודש חסר'. בראש חודש 'אייר' שיצאו עמ"י ממצרים הגיעו ל'מרה' בראש חודש 'אייר', ושם נעשה להם נס גדול במים המרים, כשהורה הקדוש ברוך הוא למשה שייקח עץ מר ואמר לו למשה 'תשליך את המר הזה לתוך המים המרים, וימתקו המים', וככה היה ונמתקו המים. לומר לך כי לא המר הוא מר ולא המתוק הוא מתוק, אלא הכל בדבר השם! מי שאמר למתוק שימתיק, יאמר למר וימתיק, כי הכל בידי השם. וגם נאמר שם בראש חודש 'אייר'- 'שם שם לו חוק ומשפט, ושם ניסוהו', כי ניתנו באותו היום 'צו' פרשיות מן התורה, ו'שבת' ודינין ב'מרה' ניתנו, ופרה אדומה גם כן. והכל מאותה הוראה שנמתקו המים. ב'מרה' איך נמתקו המים? על ידי עץ מר. עכשיו תראו דבר פלא- ב'שבת' לא עושים מלאכה וצריכים רק לנוח- תשב, תנוח, תאכל ותשתה ותענג את השבת, וכל השבוע מתברך בזכות זה. אומר הקדוש ברוך הוא- 'אתה תענג את השבת ולא תעבוד, אלא תשב ותנוח, וכל ימי השבוע שלך מתברכים! יש יותר טוב מזה?'. 'פרה אדומה', אותו דבר- כל העוסקים בה טמאים, והאפר שלה מטהר. כל זה בעצם גזירת הבורא. גם 'דינין', 'משפטים', שמוציאים מיד האדם קניינים שלא באו לו במשפט. למשל, אדם לפעמים הרוויח כסף או לקח כסף בטעות מחברו, והוא בא לבית משפט, לבית הדין, ובית הדין מוציא לו את זה. ולפעמים מדובר ב- 10,000 שקל ולפעמים זה 100,000 שקל, ואומרים לו 'תוציא ותשלם', ובכך יקרה דבר הפוך ממה שהיינו חושבים, והכיס שלו יתברך. אם הוא לא ייתן אלא יגדול, הוא יהיה עני. ואם הוא ייתן, יתעשר, כי הכל הולך עפ"י האמת. ובחודש הזה גילה הקדוש ברוך הוא את אהבתו הגדולה כשהוריד לנו את ה'מן', והביא גם כן את 'בארה של מרים' שזה מים זכים. והשבוע היה פטירת 'מהרח"ו, וידוע שרבו האר"י לקח את מהרח"ו לים 'כינרת', ושם באמצע הים אומר לו 'אתה רואה, זה בארה של מרים!', ולרבנו האר"י היה 'טרבוש', הוא הוציא את הטרבוש ומילא אותו במים ואמר לרבנו המהרח"ו 'תברך, ותשתה את המים', ומאז נהיה אדם אחר ולא שוכח שום דבר בלימוד. גם חודש 'אייר' מסוגל לכלות כל אויבי ישראל. כשעם ישראל נכנס לארץ ישראל עם יהושע, היה זה בחודש 'ניסן'. בחודש 'אייר' התחילו עם ישראל להילחם ולכבוש את ארץ ישראל, וכל אויביהם נכנעו לפנייהם ברגע. ולכן אומר רבי שמשון מאוסטרופולי, שחודש 'אייר' מסוגל לנצח בו את המלחמות. בסימן 'אייר' ראשי תיבות- '**אויבי ישובו יבשו רגע**'. והצירוף של החודש הוא 'ה-ה-ו'- יתהלל המתהלל השכל וידוע'. וחודש 'אייר' מסוגל להבין בו את סודות התורה. ובחודש הזה יש לנו את החג הגדול, ההילולה הגדולה של רבי שמעון בר יוחאי בח"י לחודש. הרי כתוב- 'בן ח"י לחופה'. מה הפירוש? על דרך הדרש- יש בנים ויש עבדים. ומי שלומד תורת הסוד והולך בדרך השם והוא לומד לשמה, הוא נקרא 'בן' לקדוש ברוך הוא. ומי שרק לומד 'פֶשֶט', נקרא 'עבד'. ומי שהוא בחינת 'בן', אז ביום ח"י הוא יכול לבוא לחופה אצל רבי שמעון בר יוחאי. מי שלומד 'זוהר' והוא מבחינת 'בן', יכול לבוא לחופה אצל רבי שמעון בר יוחאי. וזה פירוש 'בן ח"י לחופה'. וביום ח"י בחודש הזה גילה רבי שמעון בר יוחאי כל סודות התורה. ואיזה דברים היו במעמד הזה- השמש לא שקעה ביום י"ח ב'אייר', כי אמר לה רבי שמעון בר יוחאי 'אל תשקעי עד שאני לא גומר לגלות מה שאני רוצה היום. תמשיכי להאיר ולזרוח לעם ישראל'. וכל זה היה באהבתו של רבי שמעון לתלמידיו ולעם ישראל. אהבה אדירה הייתה לו, אהבה גדולה, אהבה שאין כמותה ואין לה סוף.

אמנות חכמים - העניין הגדול שרבי רבי שמעון בר יוחאי עשה עם התלמידים שלו, שהוא לא היה קורא להם רק 'תלמידים', אלא 'חברים'- 'חבריא קדישא', 'חברים קדושים'. וכל זה כדי להראות ולהשריש לכולם, שכולם חברים וכולם אוהבים זה את זה כאיש אחד

בלב אחד, נאמנים ואהובים כל אחד בגדולתו. ורמז על זה ב'פתח אליהו'- כל מאן דאפריש חד מן חבריה, כאילו אפריש בך'- כלומר, אם יש פירוד בין אדם לחברו, חס ושלום זה כאילו 'מפריד' בקדוש ברוך הוא. כתוב ב'זוהר' הקדוש בחלק ב' ב'שמות' דף ק"ץ, שהיו באים החברים לפני רבי שמעון, היה אומר להם- 'בואו בנים קדושים, בואו אהובי המלך, בואו אהובי, בואו האהובים זה את זה'. וזה כדי שכל הזמן להשריש בהם את האהבה הגדולה.

כתוב בזוהר הקדוש דבר מפחיד על איך שהיה רבי שמעון כל כך רוצה שיאהבו אחד את השני- 'דאמר רבי אבא- כל אילן חבריא דלא רחימין אילן לאילן', כלומר- כל אלו החברים שחס ושלום לא אוהבים אלו את אלו, אסתלקו מעלמא עד לא מתא זמנייהו', כלומר, לפני הזמן מסתלקים מן העולם, כשעוד לא הגיע הזמן שלהם ללכת מן העולם. מי שאין לו אהבת חברים, מסתלק מן העולם.. 'כל חבריא ביומוי דרבי שמעון, רחימו דנפשא ורוחא הוה ביניהון', כלומר, היו אוהבים בלב ובנפש. 'ובגין דא בדרא דרבי שמעון באיתגליא הוה', סודות התורה היו בנגלה בדורו של רבי שמעון. 'כל חבריא דלא רחימין אילן לאילן, גרמין דלא ליהך באורח מישור'- כל החברים שלא אוהבים אלו את אלו, הם גורמים שלא לילך בדרך האמת. אתם יודעים, יש דרך 'ישרה'. ואדם לא יהיה מאד נוטה לצד ימין ולא לצד שמאל. אומר הרמב"ם- שביל האמצעי זה ה'אמית'. כלומר, אדם לא יהיה 'גאוותן', וגם לפעמים לא טוב להיות גם יותר מדי עניו. הכל תלוי באיזה מקום נמצא האדם. ככלל, צריך לאהוב את החברים ולהיות מעורב בהם, ולכן הוא אומר שצריך 'בלב אחד כאיש אחד'.

כתוב במדרש 'שיר השירים', שהיה מעשה באישה אחת ב'צידן' שהיא ובעלה היו אוהבים מאוד אחד את השני, ועשר שנים נשואים ואין להם ילדים. באו לרבי שמעון ואמרו לו שהם רוצים להתגרש כי הבעל רוצה להביא ילדים, ואין ילדים, ולכן רוצים להתגרש. אמר להם רבי שמעון 'כמו שהתחתנתם, איך שעשיתם בגן אירועים, ואיזה שמחה, ואיזה סעודה, כך אני רוצה שתעשו 'גירושין', בשמחה, ותביאו משקה ויין משובח, וסעודה'. וככה היה, עשו על זה מסיבה גדולה. הבעל שתה הרבה והשתכר, ואמר לגרושה שלו 'את יודעת מה? הַפֶּץ הכי יפה והכי חשוב שיש פה בבית, תיקחי בשבילך..', מה היא עשתה? אמרה לעבדים שלה 'תרימו אותו עם המיטה ותביאו אותו אצלי לבית'. בבוקר אומר לה 'בתי איפה אני נמצא?', אמרה 'אתה אמרת לי שכל דבר הכי טוב שיש, שאני אקח אצלי. והכי טוב זה אתה!'. הלכו עוד הפעם לרבי שמעון שאמר להם 'עכשיו תתחתנו ויהיה לכם ילדים' וכך היה. התחתנו והיה להם ילדים. כלומר, רבי שמעון בר יוחאי אומר 'זה התרופה'. ולכן נתנו לרבי שמעון שמהשמיים הרבה כוחות כי הייתה לו אהבה גדולה לעמ"י.

כמו ה מעשה בנוכרי אחד שבא אצל שמאי ואמר לו 'גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה על רגל אחת', ודחפו שמאי מאמת הבניין, כי חשב איך אפשר דבר כזה? בא אצל הלל, ואמר לו הלל 'דעלך סני, לחברך לא תעביד. זה כל התורה'. איך זה אפשרי ש'אהבת לרעך כמוך זה כל התורה'? כן, כי כשחברים לומדים ויש אהבה ואחוזה, ולמשל, זה 'כהן' ויש לו מצוות 'ברכת כהנים' שאין אותם ב'ישראל', וזה יש לו מצוות ש'לוי' מקיים, וכל אחד לפי המצוות שלו שזכה בהן, וכל אחד, על ידי המצווה הזאת שהוא עוסק, הוא הוא מזכה את האחרים שאין להם את המצוות הללו, וכך מקיימים עמ"י את כל התורה כולה.

רבנו האר"י הזהיר שלפני שאדם מתפלל, יקבל עליו מצוות עשה של 'ואהבתה לרעך כמוך', כי זה עושה 'שביל' שכל התפילות שלו יתקבלו בשמיים דרך השביל הזה. אמרו רבותינו 'מוטב שאדם יפיל עצמו לכבשן האש, ולא ילבין פני חברו ברבים', אלא יאהב את חברו.

הגמרא מספרת ב'כתובות' על מר עוקבא שהיה לו עני בשכונתו, ומור עוקבא היה נותן לו ארבעה זוזים כל יום במפתן הבית. יום אחד אמר העני 'אני רוצה לראות מי עושה לי את הטובה הזאת?'. אותו היום התאחר מר עוקבא, ובאה אשתו לתת את הצדקה לשכן העני. כיוון שראה העני את הצל שלהם על הדלת, יצא החוצה לרדוף אחריהם. ושניהם התחילו לברוח והלכו לאיזה מקום ללא מוצא ואין לאיפה להמשיך. היה שמה תנור, ונכנסו לתוך התנור לתוך האש, ולא קרה להם כלום. אבל הרגליים של מר עוקבא התחילו קצת להתחמם ולא יכול כך. אומרת לו אשתו 'כבוד הרב שים את הרגליים שלך על הרגליים שלי, לי לא שורף כלום'. אמר לה 'איך זה שאת לא הרגשת את החום?', אמרה 'אתה יותר טוב ממני, אך אצלי כשבא עני, אני ישר נותנת לו לאכול, ואחר כך נותנת לו את הכסף מה שצריך לו'.

מספר ר' נפתלי מרופשיץ, כשהיה תינוק היה לומד ב'חידור', והרבה היה מלמד אותם שאם כתוב שני יודין- 'י', אז זה שם הויה(כמו בסיפורים של האשכנזים). מספר ר' נפתלי 'ראיתי ניקוד שווא : וקראתי את זה שם השם, ומיד תיקן אותי הרבה ואמר לי שזה לא שם השם אלא ניקוד 'שווא', ואמר לי 'אם אתה רואה שני יודין(ביידיש י"ד זה 'יהודי') אחד על יד השני והם שווים, אזי זה שם השם, כלומר יש פעמיים 'אהבה' שזה שם השם בגימטריא(עשרים ושש). אך אם הם אחד מתחת לשני, אז הם מופרדים'.

כתוב במדרש 'חבור עצבים אפרים, הנח לו'- כשעם ישראל מחוברים ומאוגדים, גם הקדוש ברוך הוא מחובר איתם, וכשיוצאים למלחמה, נוצחים. לא רק זה, אלא אפילו בדורו של אחאב ואיזבל, כל כך היו חטאים שאין כמותם, בכל זאת היו מנצחים, כי היו אוהבים זה את זה ולא דיברו על לשון הרע אחד על השני. כתוב במדרש, שאחאב הרשע הרג את כל נביאי השם, חוץ מאותם משפחות נביאים שהחביא 'עובדיה' והיה עובדיה מכלכל אותם, ולשם כך לוהו כסף מיורם בן אחאב, ויורם לא סיפר לאביו ולא דיבר לשון הרע.

לע"נ - סלים בן רחל, הרב שלום אהרון בן רחל, חכם שלום הכהן בן תפחה מלכה, הרב שמעון בן חביבה, הרבנית שולמית רחל בת מזל, יעל טוהר בת נוגה, שאול בן רחל ופורטונה בת רבקה, מורד בן פרידה, זקי יצחק בן פרידה, מזהט עליזה בת אסתר, רחל בת גרז, פרידה פירדוס בת מזהט עליזה, יוסף בן שמחה **זיווג הגון**- אודליה בת אסתר, מיכל מרים בת לימור, משה חיים בן סטלה אסתר, יעקב ישראל בן שושנה, יניב בן שושנה, ורד בת בתיה **בריאות ונחת ל** - דוד בן זוהרה, נחמן בן רינה, רבקה בת בסנדה, זקי בן סטלה אסתר, שושנה בת רבקה, סטלה אסתר בת מזהט עליזה, ישראל הרצל בן ביה, אברהם בן לינדה, רינת שרה בת שושנה, רחלי בת רינת שרה, שמואל בן רינת שרה, אביש בן שולמית **זש"ק**- משה בן בלה, ששון בן רונית ברכה, מירי בת סוזן, שי שלמה בן חנה, רפאל נתנאל בן טלי, שרה בת חנה, רינת שרה בת שושנה, מרדכי בן סטלה אסתר, אסתר בת בתיה, מאיר הראל בן יונה

מצווה להפיץ: המצוות להקדיש/להקבל את הצלון או לסייע ולתמוך בהפצתו יסנה לזכרון - 052-6126053